Звіт про стратегічну екологічну оцінку

документу державного планування місцевого рівня

«Програма економічного і соціального розвитку Слов'янської міської територіальної громади на 2027 рік»

Слов'янськ

2026

Зміст

1. Зміст та основні цілі документа державного планування, його зв'язок з іншими документа державного планування 3
2. Характеристика поточного довкілля, у тому числі здоров'я населення, прогнозні зміни цього стану, якщо документ державного планування не буде затверджений (за адміністративними даними, статистичною інформацією та результатами досліджень) 5
3. Характеристика стану довкілля та умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я на територіях, які ймовірно зазнають впливу (за адміністративними даними, статистичною інформацією та результатами досліджень) 21
4. Екологічні проблеми, у тому числі ризики впливу на здоров'я населення, які стосуються документа державного планування, зокрема щодо територій з природоохоронним статусом (за адміністративними даними, статистичною інформацією та результатами досліджень) 23
5. Зобов'язання у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативного впливу на здоров'я населення, встановлені на міжнародному, державному та інших рівнях, що стосуються документа державного планування, а також шляхи врахування таких зобов'язань під час підготовки документа державного планування 24
6. Опис наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, у тому числі вторинних, кумулятивних, синергічних, коротко-, середньо- та довгострокових (1, 3-5 та 10-15 років відповідно, а за необхідності - 50-100 років), постійних і тимчасових, позитивних і негативних наслідків 25
7. Заходи, що передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування 28
8. Обґрунтування вибору виправданих альтернатив, що розглядалися, опис способу, в який здійснювалася стратегічна екологічна оцінка, у тому числі будь-які ускладнення (недостатність інформації та технічних засобів під час здійснення такої оцінки) 29
9. Заходи, передбачені для здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення 30
10. Опис ймовірних транскордонних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення (за наявності) 32
11. Резюме нетехнічного характеру інформації, передбаченої пунктами 1-10 цієї частини, розраховане на широку аудиторію 32

Перелік використаних джерел 34

1. Зміст та основні цілі документа державного планування, його зв'язок з іншими документами державного планування

Програма економічного і соціального розвитку Слов'янської міської територіальної громади на 2027 рік (далі – Програма) є документом державного планування місцевого рівня.

Головна мета Програми – посилення соціально-гуманітарної, економічної, просторової згуртованості громади, підвищення рівня безпеки і добробуту громадян шляхом задоволення потреб територіальної громади у відновленні інфраструктури та модернізації економіки, забезпечення якості та загальної доступності публічних послуг, ефективного використання внутрішнього потенціалу території, розвитку системи демократичного, децентралізованого та інклюзивного багаторівневого врядування.

Стратегічні цілі Програми:

Ціль1. Ефективне управління громадою в умовах безпекових, гуманітарних та екологічних викликів.

Ціль2. Збереження та розвиток людського капіталу, зміцнення соціальної згуртованості та підвищення якості життя населення.

Ціль3. Стабілізація та розвиток економіки громади як основа післявоєнного відновлення та сталого розвитку.

Програма визначає сукупність взаємоузгоджених завдань і заходів, що будуть реалізовуватися структурними підрозділами Слов'янської міської військової адміністрації Краматорського району Донецької області, підприємствами, установами та організаціями щодо вирішення нагальних проблем та досягнення стратегічних цілей розвитку територіальної громади у 2027 році.

Законодавчим підґрунтям розробки Програми та основою формування її структури визначено Закон України «Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України», Постанови Кабінету Міністрів України від 26 квітня 2003 року № 621 «Про розроблення прогнозних і програмних документів економічного і соціального розвитку та складання проектів Бюджетної декларації та державного бюджету» (зі змінами), Указ Президента України від 30 вересня 2019 року № 722/2019 «Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року».

У Програмі *враховані положення документів державного планування*, які діють на державному та регіональному рівнях:

Державна стратегія регіонального розвитку на 2021-2027 роки, затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 05.08.2020 №695;

Національна економічна стратегія на період до 2030 року, затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 03 березня 2021 року № 179;

Стратегія людського розвитку, затверджена Указом Президента України від 02 червня 2021 року № 225/2021;

Стратегія розвитку Донецької області на період до 2027 року, затверджена розпорядженням голови облдержадміністрації, керівника обласної військово-цивільної адміністрації 17.02.2020 № 147/5-20;

Стратегія розвитку Слов'янської міської територіальної громади до 2027 року та План заходів з реалізації Стратегії розвитку Слов'янської міської територіальної громади Краматорського району Донецької області до 2027 року, затверджена розпорядженням начальника Слов'янської міської військової адміністрації від 08.10.2026 № 4248.

Заходи Програми розробляються та ґрунтуються на цілях цільових програм:

Програма розвитку молодіжної політики і утвердження української національної та громадянської ідентичності в Слов'янській міській територіальній громаді на 2026-2027 роки;

Програма розвитку фізичної культури та спорту в Слов'янській міській територіальній громаді на 2025-2027 роки;

Програма «Проведення державної реєстрації речових прав на нерухоме майно комунальної власності Слов'янської міської територіальної громади на 2025-2027 роки»;

Програма здійснення заходів щодо набуття Слов'янською міською територіальною громадою права власності на безхазяйні речі, знахідки та безхазяйні нерухомі речі (будинки, квартири), нерухоме майно (будинки, квартири), яке за рішенням суду може бути визнано відмерлою спадщиною на 2025-2027 рр.;

Програма по забезпеченню виконання заходів щодо дотримання умов договорів оренди майна комунальної власності Слов'янської міської територіальної громади на 2027-2029 роки;

Комплексна Програма соціального захисту та підтримки Захисників і Захисниць України, членів їх сімей та членів сімей загиблих (померлих) Захисників і Захисниць України Слов'янської міської територіальної громади на 2026–2028 роки;

Програма сприяння функціонуванню української мови як державної в усіх сферах суспільного життя на території Слов'янської міської територіальної громади «МОВА МАЄ ЗНАЧЕННЯ» на 2025-2027 роки;

Програма інформатизації Слов'янської міської територіальної громади на 2026-2028 роки;

Програма забезпечення пожежної безпеки будинків підвищеної поверховості м. Слов'янськ на 2024-2027 роки;

Програма робіт з ремонту багатоквартирних житлових будинків всіх форм власності, гуртожитків, розташованих на території Слов'янської міської територіальної громади Краматорського району Донецької області, пошкоджених внаслідок збройної агресії РФ, на 2026 - 2028 роки;

Програма капітального ремонту багатоквартирних житлових будинків, гуртожитків, житлових будинків об'єднань співвласників багатоквартирних будинків, житлових та нежитлових приміщень комунальної власності на 2024-2027 роки.

Програму розроблено виходячи з реальних можливостей бюджету на основі наявних даних щодо показників розвитку громади за попередній період та програм і проєктів на наступний рік.

Програма залишається відкритою для доповнень та коригувань. Зміни та доповнення до Програми затверджуються начальником Слов'янської міської військової адміністрації Краматорського району Донецької області.

В рамках проведення процедури стратегічної екологічної оцінки проєкту Програми з метою одержання та врахування зауважень і пропозицій органів виконавчої влади, що реалізують державну політику у сфері охорони навколишнього природнього середовища та громадськості було розроблено та розміщено Заяву про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки в *Єдиному реєстрі стратегічної екологічної оцінки (Реєстраційний номер справи в Єдиному реєстрі № 28-10-40258-26) та на веб-сайті Слов'янської міської військової адміністрації від 28 жовтня 2026 року.*

Протягом встановленого періоду громадського обговорення заяви про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки звернень, зауважень та пропозицій від громадськості не надходило.

Зауваження та пропозиції від органів виконавчої влади, що реалізують державну політику у сфері охорони навколишнього природнього середовища: від Департаменту охорони здоров'я Донецької обласної державної адміністрації та від Департаменту екології та природних ресурсів Донецької обласної державної адміністрації враховано у Звіті.

2. Характеристика поточного стану довкілля, у тому числі здоров'я населення, та прогнозні зміни цього стану, якщо документ державного планування не буде затверджено (за адміністративними даними, статистичною інформацією та результатами досліджень)

Слов'янська міська територіальна громада відповідно до Переліку територій, на яких ведуться (велися) бойові дії або тимчасово окупованих Російською Федерацією, затвердженому Наказом Міністерства розвитку громад та територій України 28 лютого 2025 року № 376 (із змінами), знаходиться на території активних бойових дій.

Відповідно до Постанови Верховної Ради України від 17.07.2020 № 807-IX «Про утворення та ліквідацію районів», згідно Постанови Верховної ради України від 19.09.2024 № 3984-IX «Про перейменування окремих населених пунктів та районів» була утворена Слов'янська міська територіальна громада, до складу якої увійшли: місто Слов'янськ, селище Суханівка, селище Билбасівка, селище Мирне, село Торець (рис.1).

Згідно з підпунктом 5 пункту 1 Постанови Верховної Ради України «Про утворення та ліквідацію районів» від 17.07.2020 № 807-IX, територія Слов'янської міської територіальної громади включена до складу Краматорського району (з адміністративним центром у місті Краматорськ).

Місто Слов'янськ адміністративний центр Слов'янської міської територіальної громади. Згідно з інформацією наданою Слов'янською міською територіальною громадою загальна площа громади складає 116,8 км².

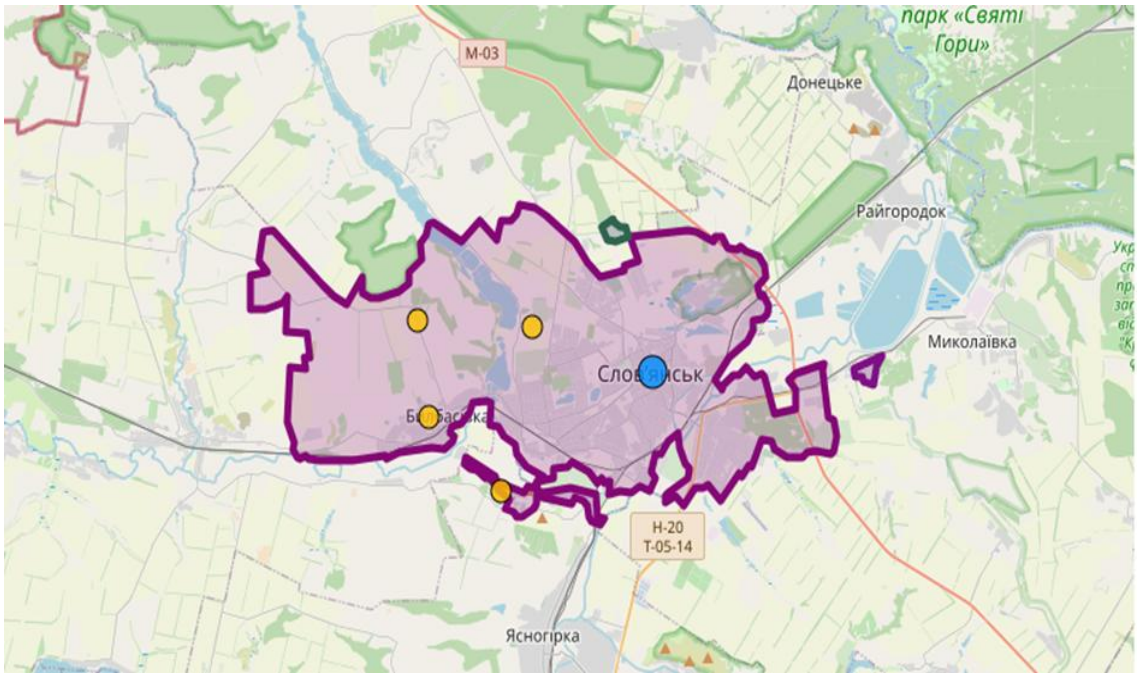

Рис.1 Карта громади побудована на відкритих даних від Мінрегіон

Загальна площа міста – 6076 га. За інформацією наданою Слов'янською міською військовою адміністрацією, чисельність населення Слов'янської міської територіальної громади станом на 06.11.2026 рік становила 21743 особи.

Територія Слов'янської міської територіальної громади за своїм розташуванням знаходиться у центральній частині Бахмутської котловини, яку перетинають річки, лимани. Дана територія відрізняється складними гідрогеологічними умовами: виділяються водоносні горизонти і комплекси, які приурочені до пермських, тріасових, юрських, крейдяних, палеоген-неогенових відкладень. Карстові провали, деформація поверхні, вилуджування товщі кам'яної солі призводять до утворення осідання території та викликають підтоплення ділянок міста. Верхня частина розрізу породи Слов'янської свити у районі *соляних озер* і до північного сходу змінна. Тут замість *пластів кам'яної солі*, внаслідок вилуджування підземними водами, ангідриди перейшли в *гіпс*. Вся ця верхня товща тріщинуватих закарстованих та брекчиєвидних порід отримала назву зони вилуджування. Її потужність біля *мінеральних озер* досягає 50-80м. Із мінеральних озер добувають кам'яну сіль, мірабіліт, соду, хлористий магній, сполуки брому, йоду, бору та ін. Крім того, використовують сірководневі лікувальні грязі мінеральних озер сульфатного типу.

Ґрунтові води залягають на глибині від 0,5 до 1,5-2,0 м від земної поверхні, підтоплюючи, заболочуючи 70% території міста, а також підземні комунікації, підвальні приміщення житлових і промислових забудов.

Результати багатолітніх досліджень і аналіз виникаючих процесів одержаних досліджень визначили кордон мульди осідання, установлена швидкість і величина деформацій поверхні у межах оконтуреної площі та установлено, що площа підлягає посуванню, є небезпечна для споруд та будівель.

Творення карстових провалів пов’язане з натуральним вилуджуванням товщі солі і спостерігається уздовж північних кордонів вулиць осідання. Творення карстових ям може бути несподіване, без заздалегідь плавного прогину і визначити по тим процесам, що відбуваються у теперішній час - імовірність розвитку карсту і строк появлення ям на конкретній ділянці, неможливо.

Клімат території Слов’янської міської територіальної громади помірно-континентальний. У цілому клімат з відносно холодною зимою і спекотним, сухим літом. Характерними для клімату є сильні вітри, висока літня температура повітря, сухість і випадання влітку дощів у вигляді злив. Мінімальні температури спостерігаються в січні - 4-5°С, а максимальні в липні +21-22°С. Найбільш холодними місяцями є січень і лютий, найтеплішими – липень і серпень. Річна кількість опадів становить від 250 до 650 мм, середнє значення - 420 мм на рік. Середнє значення відносної вологості складає 84%. Рівень сонячної інсоляції 1250 кВт/м на рік, або понад 2000 сонячних годин на рік. Тривалість безморозного періоду більше 200 днів.

У холодну пору року переважають східні, південно-східні та північно-східні вітри, які формуються під дією азіатських антициклонів. Взимку вони обумовлюють морози і завірюху, навесні сильно висушують ґрунт і викликають пилові бурі. Влітку переважають західні і північно-західні вітри, які нерідко призводять до засух. Швидкість вітру: 126 - середньорічна кількість діб з вітром більше 10 м/с. Середня глибина промерзання ґрунту даного району 1,2 м максимальна - 1,5 м. Природно-кліматичні умови даної території характеризуються, як сприятливі.

Програма містить заходи та проєкти, виконання яких не повинно призвести до змін клімату. Тому можна зробити висновок, що у разі не затвердження документа державного планування вплив на клімат залишиться без змін.

Стан атмосферного повітря

Забруднення повітря є однією з найбільших екологічних проблем сучасності, що впливає на здоров'я людини, екосистеми та клімат.

Це проблема, яка не втрачає своєї актуальності, а з початком збройної агресії стала ще більш критичною. Бойові дії, переміщення промислових об’єктів, використання генераторів, сезонне спалювання залишків рослинності - усе це погіршує якість повітря, впливаючи на здоров’я населення.

ЦЕНТРАЛЬНОЮ ГЕОФІЗИЧНОЮ ОБСЕРВАТОРІЄЮ імені БОРИСА СРЕЗНЕВСЬКОГО здійснювалась оцінка стану забруднення атмосферного повітря в містах України за даними пунктів мережі базових спостережень, які проводились гідрометеорологічними організаціями, підпорядкованими Державній службі України з надзвичайних ситуацій. Відповідно до отриманих даних значення індексу забруднення атмосферного повітря для м. Слов’янськ Донецької області де проводились спостереження у 2022-2024 роках становив 5,9 (підвищений), 7,1 (високий) та 7,8 (високий) відповідно.

У 2024 році на стаціонарних постах спостереження за станом атмосферного повітря досліджено 2372 проби атмосферного повітря, перевищення ГДК

зареєстровані у 13 пробах, що складає 0,55% (у 2023 році – без перевищень ГДК). Слов'янською філією ДУ «ДОНЕЦЬКИЙ ОЦКПХ МОЗ» у м. Слов'янськ було досліджено 923 проби повітря, перевищення ГДК зареєстровано у 11. У зоні впливу промислових підприємств на території Донецької області філіями досліджено 494 проби атмосферного повітря. По м. Слов'янськ виконано 24 дослідження проб атмосферного повітря, перевищення ГДК не реєструвалися.

У зоні впливу автомагістралей досліджено 1373 проби повітря, перевищення ГДК зареєстровані у 128 пробах, що складає 9,32% (у 2023 році – 8,73%). Відхилення ГДК зареєстровані м. Слов'янськ – 18,33% за вмістом вуглецю оксиду, азоту діоксиду. В інших місцях відбору проб атмосферного повітря протягом 2024 року досліджено 1274 проби атмосферного повітря. У пробах атмосферного повітря з інших місць відбору м. Слов'янськ (40 проб) забруднення хімічними речовинами вище нормативного рівня не зареєстровані.

Рівні забруднюючих речовин в атмосферному повітрі в зоні та агломерації (агломераціях) по місту Слов'янськ у 2022-2024 роках

Таблиця 1

Назва забруднюючої речовини2	Номер пункту спостережень	Річне середнє значення забруднюючої речовини3	Зафіксовані перевищення граничних рівнів або цільових показників забруднюючих речовин	Зафіксовані перевищення інформаційного або порогів небезпеки забруднюючих речовин
2022 рік				
Діоксид сірки	Слов'янська філія стаціонарна точка (м. Слов'янськ, вул. Свободи, 12)	0,024 мг/м^3	0	0
Діоксид азоту		0,024 мг/м^3	0	0
Оксид вуглецю		1,08 мг/м^3	0	0
Пил (зважені речовини)		**0,102 мг/м^3**	0	0
2023 рік				
Діоксид сірки	Слов'янська філія стаціонарна точка (м. Слов'янськ, вул. Свободи, 12)	0,024 мг/м^3	0	0
Діоксид азоту		0,026 мг/м^3	0	0
Оксид вуглецю		1,15 мг/м^3	0	0
Пил (зважені речовини)		0,043 мг/м^3	0	0
2024 рік				
Діоксид сірки	Слов'янська філія стаціонарна точка (м. Слов'янськ, вул. Свободи, 12)	0,027 мг/м^3	0	0
Діоксид азоту		0,026 мг/м^3	0	0
Оксид вуглецю		1,600 мг/м^3	0	0
Пил (зважені речовини)		0,056 мг/м^3	0	0

Інформація щодо кількості викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря в цілому по Донецькій області, в розрізі Краматорського району і Слов'янської територіальної громади у 2024 році представлена в таблиці 2.

Викиди в атмосферне повітря від стаціонарних джерел забруднення в цілому по Донецькій області, в розрізі Краматорського району і Слов'янської територіальної громади у 2024 році.

Таблиця 2

	Кількість підприємств, які мали викиди забруднюючих речовин і парникових газів, одиниць	Кількість викидів забруднюючих речовин і парникових газів, т	2024 у % до 2023	У тому числі			
				діоксиду сірки		діоксиду азоту	
				т	2024 у % до 2023	т	2024 у % до 2023
Донецька область	81	19856,0	12,3	1153,8	2,5	972,1	21,1
Краматорський район	47	2625,9	88,3	489,9	59,2	868,3	99,4
Слов'янська міська ТГ	10	130,9	109,5	10,4	1115,9	74,3	92,0

1– Дані наведено без урахування тимчасово окупованих Російською Федерацією територій та частини територій, на яких ведуться (велися) бойові дії.

2 – Інформація сформована на основі фактично поданих підприємствами звітів (рівень звітування становив 69,9%). Дані можуть бути уточнені.

У 2025 році усього досліджено 4518 проб атмосферного повітря. Перевищення нормативних значень вмісту хімічних речовин виявлено у 142 пробах, що становить 3,14%. Із них на території міських населених пунктів досліджено 4483 проби атмосферного повітря. Перевищення нормативного рівня забруднення хімічними речовинами виявлено у 139 пробах, що становить 3,10%. Перевищення нормативних значень зареєстровано у м. Слов'янськ – 1,16% за вмістом оксиду вуглецю, діоксиду азоту. За 2025 рік на стаціонарних постах спостереження за станом атмосферного повітря досліджено 2478 проб атмосферного повітря, перевищення ГДК зареєстровані у 2 пробах, що складає 0,08% (2024 рік – 0,55%).

У 2025 році Слов'янською філією ДУ «ДОНЕЦЬКИЙ ОЦКПХ МОЗ» у м. Слов'янськ відповідно досліджено 1001 проба атмосферного повітря, з них із перевищеннями зафіксовано у 12 за санітарно-хімічними нормами. За 10 місяців 2026 року досліджено 938 проб, з них перевищення зафіксовані у 4.

Результати спостережень стану атмосферного повітря у населеному пункті вказують, що на частині територій, незважаючи на обмеження, пов'язані з дією військового стану, зберігаються підвищені рівні забруднення, які обумовлені

надходженням забруднюючих речовин в атмосферне повітря в основному внаслідок ведення активних бойових дій.

Забруднене повітря несе загрозу не тільки для людського здоров'я, але й для флори та фауни. Дрібні частки та токсичні гази можуть викликати респіраторні захворювання, кардіологічні проблеми, а також сприяти розвитку хронічних захворювань, таких як астма та рак легень.

У випадку, якщо проєкт Програми не буде затверджений, а заходи з термомодернізації будівель, виконання яких дозволить знизити кількість використання палива для опалення та, як наслідок, знизити викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря не будуть реалізовані, то стан атмосферного повітря на території громади більш ймовірно залишатиметься на рівні сучасних показників або зазнає змін у бік погіршення внаслідок ведення тривалих бойових дій на території Слов'янської міської територіальної громади.

Стан водних ресурсів

Згідно з інформацією наданою Сіверсько-Донецьким басейновим управлінням водних ресурсів на території Слов'янської міської територіальної громади розташовані лінійні водні об'єкти довжиною більше 10 км: річка Казенний Торець, річка Бесарабівка (Колонтаївка), річка Сорищі (Бакай) та річка Сухий Торець.

Річка Казений Торець із притоками Кривий Торець, Сухий Торець, Колонтаївка протікає повз значні промислові центри Донбасу і впадає в р. Сіверський Донець. На склад води в р. Казений Торець впливають стічні води промислових підприємств і об'єктів комунального господарства, які розташовані у басейні річки. Річка Казений Торець протікає по широкій (5-7 км) долині з пологими схилами. Витоки річки знаходяться на південь від селища Гродівка Донецької області в 80 км від міста Слов'янськ на позначці 185 м. Середній ухил річки близько 1,6 м на 1 км, ширина русла 10-50 м, глибина від 0,3 до 5,0 м. Рельєф заплави помірно горбистий на відмітках 40-67 м, низини заболочені. Русло річки меандрове. У період паводків річка виходить з берегів і заливає заплавну терасу до позначки 62 м.

У північній частині міста протікає ліва притока річка Казений Торець - річка Колонтаївка, заплава якої з півночі і заходу примикає до корінного схилу. Свій початок вона бере в 5 км на північ від м. Слов'янська, в районі с. Соболівка. Приблизно третина верхньої течії струмка протікає в субмеридіальному напрямку з півночі на південь, потім різко, майже під прямим кутом, повертає на схід. Тут в його долині знаходяться два озера карстового походження - Левадне 1 і Левадне 2. Перед впаданням в р. Казенний Торець, на південно-східній околиці м. Слов'янськ, річка знову змінює напрямок своєї течії на південно-східний. Довжина річки - 3 км. У річці збільшено вміст хлоридів, сульфатів, зважених речовин і БПК5, що негативно впливає на якість води в р. Казений Торець.

Річка Сухий Торець протікає по південній околиці міста Слов'янськ і є лівою притокою р. Казений Торець. Довжина річки становить 97 км. Площа

водозбірного басейну 1 610 км². Похил річки 0,7 м/км. Річкова долина трапецієподібна, завширшки 3-6 км. Заплава двобічна, завширшки 0,5-1,8 км. Річище звивисте. Характерне чергування широких і глибоких плес та мілководних ділянок. Використовується для рибництва, зрошення та водопостачання. Численні ставки і невеликі водосховища.

Правими притоками р. Казений Торець є мала річка Бакай (Сорищі), яка бере початок із Оріхуватки, на сході за кількадесят метрів проходить річище каналу Сіверський Донець - Донбас. Довжина річки становить 12 км. Площа водозбірного басейну 45,7 км². Похил 4,3 м/км. Долина коритоподібна. Живиться за рахунок атмосферних опадів. Льодостав нестійкий (з грудня до початку березня). Річка використовується для сільськогосподарських та промислових потреб.

В межах Слов'янської міської територіальної громади обліковується 25 площинних водних об'єктів. Ставки знаходяться приватній власності ПРАТ «Донрибкомбінат» і використовуються для рибництва.

Озера міста Слов'янськ розділені між собою невеликими піщаними валами близько 150-200 м завширшки. Озера мають цілющі властивості і є основою санаторно-курортної індустрії міста. Найбільшими з них є озеро Сліпне площею дзеркала 24,40 га із середньою глибиною 1,2 м (максимальною – 2,2 м) та озеро Репне площею дзеркала 18,47 га із середньою глибиною 2,9 м (максимальною - 8,4 м). Також є озера Вейсове, Лиман 1,2, які розташовані в західній та східній частині міста. Крім того, є безліч дрібних озер і заболочених ділянок. З 1975 року ці озера перебувають під охороною як гідрологічні природні пам'ятки загальнодержавного значення. Постановою КМУ № 1499 від 11.12.1996 року зазначені озера віднесені до категорії лікувальних. Є також кілька інших озер менших розмірів і глибини. Температура води влітку досягає +22 … +24 °С. Ропа соляних озер збагачена сульфатами і має хлоридно-натрієвий склад. На дні озер лежать поклади мулових грязей, переважно сульфідних.

Моніторинг стану поверхневих вод у суббасейні р. Сіверський Донець на території Слов'янської міської територіальної громади здійснюється Сіверсько-Донецьким басейновим управлінням водних ресурсів та державною установою «Донецький обласний центр контролю та профілактики хвороб Міністерства охорони здоров'я України».

За інформацією Сіверсько-Донецького басейнового управління водних ресурсів державний моніторинг поверхневих вод у суббасейні р. Сіверський Донець на території Слов'янської міської територіальної громади протягом січня-вересня 2026 року здійснювався у трьох пунктах моніторингу, у тому числі: у рамках операційного моніторингу – у пункті моніторингу UA_M6.5.1_0353_01 – р. Сорищі, гирло, м. Слов'янськ; у рамках діагностичного моніторингу у двох пунктах моніторингу: UA_M6.5.1_0251_02 – р. Казенний Торець, м. Слов'янськ (нижче скиду підприємств м. Краматорськ та м. Слов'янськ); UA_M6.5.1_0339_01 – р. Сухий Торець, гирло, м. Слов'янськ.

За результатами державного моніторингу масивів поверхневих вод у період з січня по вересень 2026 року спостерігались *перевищення:*

за вмістом марганцю (при рибогосподарських нормативах – 0,01 мг/дм^3, гігієнічних нормативах – 0,1 мг/дм^3) у пунктах моніторингу: р. Сухий Торець - 0,0029 - 0,0644 мг/дм^3 (квітень 2026 року); р. Казенний Торець, м. Слов'янськ - 0,0047 - 0,1642 мг/дм^3 (травень 2026 року);

за вмістом нафтопродуктів (при рибогосподарських нормативах – 0,05 мг/дм^3, гігієнічних нормативах – 0,3 мг/дм^3) у пункті моніторингу: р. Казенний Торець, м. Слов'янськ – 0,064-0,16 мг/дм^3 (квітень 2026 року).

За результатами досліджень спостерігалося перевищення екологічних нормативів якості (ЕНЯср та ЕНЯмах) за такими речовинами:

кадмій (норматив ЕНЯ 1,5 мкг/дм^3) у пунктах моніторингу: р. Казенний Торець, м. Слов'янськ у межах 1,04-1,05 (травень, липень 2026 року) – 1,06-1,07 (серпень, вересень 2026 року) раза;

свинець (норматив ЕНЯ 14 мкг/дм^3) у пунктах моніторингу: р. Казенний Торець, м. Слов'янськ – у 1,01 (серпень 2026) – 1,04 (вересень 2026) раза.

Вміст ртуті не зафіксовано. За басейновими специфічними речовинами спостерігалось перевищення екологічних нормативів якості за такими показниками:

барій (ЕНЯ норма 0,019 мг/дм^3) – р. Казенний Торець, м. Слов'янськ до 4,1 раза (максимальна концентрація 0,0782 мг/дм^3 у травні 2026 року); *стронцій* (ЕНЯ норма 2,1 мг/дм^3) – р. Сорищі, гирло у межах 1,1-1,18 (травень, липень 2026 року) – 1,19-1,2 (вересень, червень 2026 року) раза.

У рамках дослідницького моніторингу, проведеного протягом січня-вересня 2026 року, зафіксовано перевищення нормативних значень за такими фізико хімічними показниками:

БСК5 (норматив 3 мгO_2/дм^3) у пункті моніторингу р. Казенний Торець, м. Слов'янськ у концентрації 4,108 - 4,48 мгO_2/дм^3 (квітень - вересень 2026 року);

залізо загальне (рибогосподарські нормативи 0,1 мг/дм^3, гігієнічні нормативи 0,3 мг/дм^3) у пунктах моніторингу: р. Казенний Торець, м. Слов'янськ у концентрації 0,101-0,167 мг/дм^3 (січень-березень 2026 року); р. Сухий Торець, гирло в концентрації від 0,023-0,142 мг/дм^3 (квітень – вересень 2026 року);

алюміній (рибогосподарські нормативи 0,04 мг/дм^3, гігієнічні нормативи 0,5 мг/дм^3) у пункті моніторингу р. Сухий Торець, гирло в концентрації 0,1249-0,1264 мг/дм^3 (вересень, травень 2026 року);

амоній-іону (рибогосподарські нормативи 0,5 мг/дм^3, гігієнічні нормативи для азоту амонійного 2 мг/дм^3) у пункті моніторингу р. Казенний Торець, м. Слов'янськ в концентрації 0,46-1,21 мг/дм^3 (квітень - серпень 2026 року);

нітрити (рибогосподарські нормативи 0,08 мг/дм^3, гігієнічні нормативи 3,3 мг/дм^3) у пункті моніторингу р. Казенний Торець, м. Слов'янськ в концентрації 0,174-0,206 мг/дм^3 (квітень - серпень 2026 року).

Державною установою «Донецький обласний центр контролю та профілактики хвороб Міністерства охорони здоров'я України» протягом січня - вересня 2026 року здійснювався моніторинг об'єктів довкілля у населених пунктах Донецької області відповідно до «Плану моніторингових досліджень об'єктів навколишнього середовища, лікувально-профілактичних закладів,

загальноосвітніх і дитячих навчальних закладів, закладів соціального забезпечення на 2026 рік». За інформацією ДУ «Донецький обласний центр контролю та профілактики хвороб Міністерства охорони здоров'я України» протягом зазначеного періоду фахівцями установи здійснювалися дослідження якості води на озерах Репне, Гаряче та Вейсове, що входять до Слов'янської групи солоних озер та розташовані на території Слов'янської міської територіальної громади. Перевищень нормативів за санітарно-хімічними та мікробіологічними показниками не встановлено.

До програми заходів ПУРБ Дону на 2025-2030 роки за пропозицією Слов'янської військової адміністрації включено наступні заходи:

- №109 Встановлення прибережних захисних смуг озера Гаряче, озера Репне, озера Сліпне, озера Левадне-1, озера Левадне-2 та озера Червоне в межах м. Слов'янськ Слов'янської ТГ Краматорського району Донецької області;
- №110 Ревіталізація озера Лиман-1 зі встановленням прибережних захисних смуг в межах м. Слов'янськ Слов'янської ТГ Краматорського району Донецької області;
- №111 Ревіталізація озера Лиман-2 зі встановленням прибережних захисних смуг в межах м. Слов'янськ Слов'янської ТГ Краматорського району Донецької області;
- №112 Ревіталізація озера Шовковичне зі встановленням прибережних захисних смуг (північної частини берегової смуги) по вул. Лозановича в межах м. Слов'янськ Слов'янської ТГ Краматорського району Донецької області;
- №113 Ревіталізація озера Михайлівське зі встановленням прибережних захисних смуг в межах м. Слов'янськ Слов'янської ТГ Краматорського району Донецької області;
- №114 Ревіталізація русла р. Казенний Торець (староріччя) (суббасейн р. Сіверський Донець) зі встановленням прибережних захисних смуг в межах м. Слов'янськ Слов'янської ТГ Краматорського району;
- №115 Реконструкція каналізаційних очисних споруд, каналізаційних насосних станцій, каналізаційних мереж та будівництво очисних споруд (зливова каналізація) міста Слов'янськ Слов'янської ТГ Краматорського району Донецької області;
- №149 Ревіталізація річки Сухий Торець (басейн р. Казенний Торець) зі встановленням прибережних захисних смуг в межах Слов'янської ТГ Краматорського району Донецької області;
- №151 Ревіталізація русла р. Бакай (р. Сорищі) (басейн р. Казенний Торець) зі встановленням прибережних захисних смуг в межах м. Слов'янськ Слов'янської ТГ Краматорського району Донецької області;
- №152 Проєкт «Розчистка русла річки Колонтаївка м. Слов'янськ з відновленням її водоносності (капітальний ремонт), в т.ч. коригування ПКД» в межах м. Слов'янськ Слов'янської ТГ Краматорського району Донецької області;
- №107 Здійснення досліджень русла річки Казенний Торець (суббасейн р. Сіверський Донець) в межах Слов'янської ТГ Краматорського району Донецької області.

У випадку, якщо проєкт Програми не буде затверджений, а заходи не будуть здійснені, то стан водних об'єктів та якість питної води залишиться незмінними.

Стан земельних ресурсів

У структурі земельного фонду Донецької області 77% займають сільськогосподарські угіддя, ліси та лісовкриті площі - 7,7%, забудовані землі 7,5%, відкриті заболочені землі - 0,4%, відкриті землі без рослинного покриву або з незначним рослинним покривом - 3,8%, інші землі - 3,6%.

Згідно з інформацією наданою Слов'янською міською військовою адміністрацією загальна площа земель Слов'янської територіальної громади становить 11682,1270 га. Сільськогосподарські землі складають 6150,5769 га, з них угіддя - 6015,8218 га. У структурі сільськогосподарських угідь переважає рілля - 4187,9868 га, багаторічні насадження займають 1123,4854 га (у тому числі: сади - 1107,2654 га, інші багаторічні насадження - 16,2200 га).

Ґрунти Слов'янської територіальної громади представлені чорноземами глибокими на лесових породах, чорноземами опідзоленими, чорноземами переважно щебенюватими на елювії твердих некарбонатних порід, лучними та чорноземно-лучними ґрунтами.

У 2025 році у м. Слов'янськ було досліджено 6 проб ґрунту санітарно-хімічними та 5 за мікробіологічними показниками. За результатами досліджень перевищень гранично допустимих концентрацій не зареєстровано. За 10 місяців 2026 року відповідно було досліджено 10 проб ґрунту за санітарно-хімічними та 8 за мікробіологічними показниками. За результатами досліджень перевищення гранично допустимих концентрацій зареєстровано у 2 пробах відповідно.

Необхідною умовою для забезпечення охорони родючості ґрунтів та ефективного ведення господарської діяльності є раціональне використання ґрунтових ресурсів, створення сприятливого екологічного середовища, покращення і підвищення ерозійної стійкості природних ландшафтів.

Внаслідок вибухів снарядів відбувається знищення верхнього родючого шару ґрунту. Утворення величезних воронок від вибухів снарядів, риття траншей, будівництво фортифікаційних споруд, переміщення важкої техніки – все це призводить до значних змін ландшафту. Внаслідок забруднення ґрунтів паливно-мастильними речовинами та іншими нафтопродуктами знижується водопроникність, витісняється кисень, порушуються біохімічні та мікробіологічні процеси. Як наслідок, погіршується водний та повітряний режим, обіг поживних речовин, порушується кореневе живлення рослин, гальмується їх ріст та розвиток, що призводить до їх загибелі.

У випадку, якщо проєкт Програми не буде затверджений, а заходи не будуть реалізовані, стан земельних ресурсів на території громади, більш ймовірно, залишатиметься на рівні сучасних показників.

Рослинний та тваринний світ

На території Слов'янської міської територіальної громади земноводні представлені п'ятьма видами: жерлянка червоночерева (Bombina bombina),

ропуха зелена (Bufotes viridis), жаба озерна (Pelophylax ridibundus), жаба ставкова (Pelophylax lessonae), часничниця звичайна (Pelobates fuscus).

Плазуни представлені сімома видами: вуж звичайний (Natrix natrix), мідянка (Coronella austriaca), полоз візерунковий (Elaphe dione), гадюка степова (Vipera renardi), ящірка прудка (Lacerta agilis), ящірка різнокольорова (Eremias arguta), черепаха болотяна (Emys orbicularis).

Найчисельнішим класом хребетних є птахи. На території громади гніздяться 73 види птахів, з яких 4 занесені до Червоної книги України, 3 – до Європейського червоного списку. До додатків Конвенції про охорону дикої флори та фауни і природних середовищ існування в Європі (Бернської конвенції) включено 73 види, до додатків Конвенції про збереження мігруючих видів диких тварин (Боннської конвенції, CMS) – 26 видів. Відповідно до Угоди про збереження афро-євразійських мігруючих водно-болотних птахів (AEWA) охороняється 16 видів.

У лісах громади поширені такі деревні породи: дуб звичайний (Quercus robur), ясен звичайний (Fraxinus excelsior), клен ясенелистий (Acer negundo), липа дрібнолиста (Tilia cordata), клен гостролистий (Acer platanoides), груша лісова (Pyrus pyraster), яблуня лісова (Malus sylvestris), в'язи – шорський (Ulmus glabra), листуватий (Ulmus foliacea), берест (Ulmus minor), сосна кримська (Pinus pallasiana), сосна звичайна (Pinus sylvestris), верби (Salix spp.), абрикос (Prunus armeniaca), осика (Populus tremula), тополі (Populus spp.) та інші породи. Серед чагарників поширені глоди (Crataegus spp.), шипшини (Rosa spp.), скумпія (Cotinus coggygria), жимолость татарська (Lonicera tatarica), маслинка вузьколиста (Elaeagnus angustifolia), клен татарський (Acer tataricum), свидина (Swida spp.), бруслина (Euonymus spp.), терен (Prunus spinosa), барбарис звичайний (Berberis vulgaris), дереза (Lycium barbarum), бузина чорна (Sambucus nigra), акація жовта (Caragana arborescens), бирючина (Ligustrum vulgare), а також окремі види степових напівчагарників.

Рідкісні види рослин, що охороняються на регіональному рівні, представлені копитнем європейським (Asarum europaeum), дзвіночком кропиволистим (Campanula trachelium), волошкою російською (Centaurea ruthenica) та рястом щільним (Corydalis solida).

В Програмі передбачено ряд заходів щодо збереження, охорони і поліпшення навколишнього середовища в межах центральної частини міста та прилеглих територій.

Природно-заповідний фонд

Згідно з інформацією наданою Департаментом екології та природних ресурсів Донецької обласної державної адміністрації на території Слов'янської міської територіальної громади знаходиться 5 об'єктів природно-заповідного фонду загальною площею 584,11 га, а саме:

регіональний ландшафтний парк «Слов'янський курорт» (далі – РЛП) площею 431,31 га;

гідрологічна пам'ятка природи загальнодержавного значення «Озеро Сліпне» площею 30,0 га (входить до складу РЛП);

гідрологічна пам'ятка природи загальнодержавного значення «Озеро Репне» площею 32,0 га (входить до складу РЛП);
орнітологічний заказник місцевого значення «Приозерний» площею 79,5 га (входить до складу РЛП);
ландшафтний заказник місцевого значення «Тернова балка» площею 152,8 га.

В межах Слов'янської міської територіальної громади частково знаходиться територія Oleksandrivs'ki lakes, UA0000277, яка входить до Смарагдової мережі. Загальна площа території становить 15200,90 га, з яких 14843,39 га розташовані в межах Донецької області.

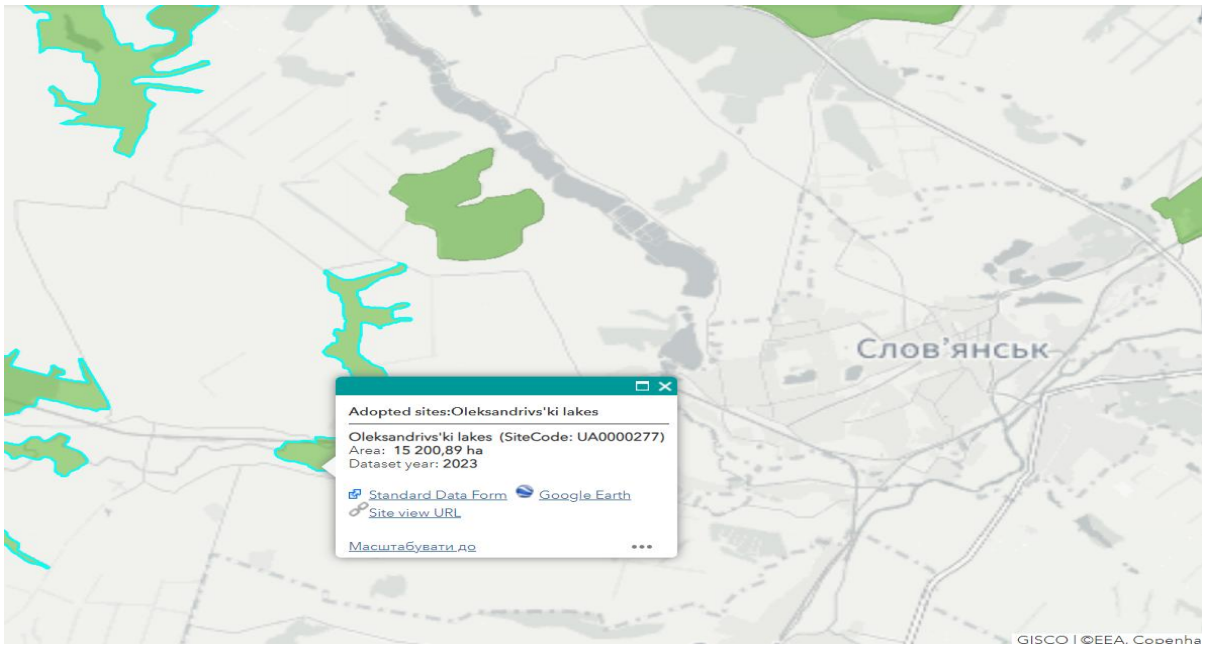

Рис.2 Викопіювання з публічної кадастрової карти

Заходи Програми не повинні спричинити негативний вплив на об'єкти природно-заповідного фонду та територію Смарагдової мережі.

Відходи

Руйнування будівель та споруд спричинені ракетно-артилерійськими обстрілами та бойовими діями, призводять до засмічення земель відходами від руйнувань на території житлової забудови населених пунктів громади, промислових підприємств та об'єктів інфраструктури, освітніх закладів та медичних установ. Також зросла кількість місць несанкціонованого розміщення побутових відходів на території Слов'янської міської територіальної громади.

Послугу з управління побутовими відходами на території Слов'янської міської територіальної громади надає комунальне підприємство «АТП 052814». Процент охоплення населення громади послугами зі збирання побутових відходів у 2025 році становив 100%.

На території громади відсутній діючий полігон твердих побутових відходів (далі – полігон ТПВ). Відповідно до рішення Слов'янської міської ради від 24.12.2016 № 48-XIX-7 «Про закриття експлуатації полігону ТПВ м. Слов'янськ, вул. Цілинна» з 01.01.2017 припинено експлуатацію полігону ТПВ, розташованого по вул. Цілинній у м. Слов'янську.

Згідно з листом Слов'янської міської військової адміністрації від 05.08.2026 № 01.01-07/1942, відповідно до Порядку управління побутовими відходами в особливих умовах, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 19 червня 2023 р. № 625 «Деякі питання управління побутовими відходами в особливих умовах» (із змінами) на території Слов'янської міської територіальної громади, в промисловій зоні м. Слов'янська, створено тимчасовий майданчик орієнтовною площею 3 га для зберігання побутових відходів.

На території громади відсутні сміттєсортувальні та сміттєпереробні станції. Станом на 01.10.2026 за інформацією Слов'янської міської військової адміністрації на території громади обліковується 24 несанкціонованих сміттєзвалища обсягом 532 м³, загальною площею 1011 м².

Відповідно до інформації, яка отримана від Слов'янської міської військової адміністрації на виконання пункту 7 Порядку поводження з відходами, що утворились у зв'язку з пошкодженням (руйнуванням) будівель та споруд внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій або проведенням робіт з ліквідації їх наслідків, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 27 вересня 2022 року № 1073, станом на 01.11.2026 року на території громади відповідною військовою адміністрацією обліковано 6202,18 т відходів від руйнувань.

Відходи від руйнувань, зокрема цегляний бій, використали для зворотної засипки воронок на території Слов'янської міської територіальної громади. Інші компоненти відходів від руйнувань (скло, деревина, пластмаса) транспортують від місця їх утворення до об'єктів поводження з відходами або місць тимчасового зберігання: Регіональний полігон ТПВ м. Краматорськ.

Програма передбачає заходи спрямовані на вирішення проблем у сфері управління відходами Слов'янської міської територіальної громади.

Населення

Відповідно до інформації головного управління статистки у Донецькій області чисельність населення у регіоні має тенденцію до скорочення, що спричинено від'ємним природним приростом та особливо складними та небезпечними умовами проживання у прифронтових населених пунктах. Чисельність наявного населення по Краматорському району станом на 1 лютого 2022 року становила 542 652 осіб, а постійного – 538 790 осіб. Загальний приріст по району у січні 2022 року становив -(-719) осіб, у тому числі: природний приріст- (-753), міграційний приріст – 34. У січні 2022 року по Краматорському району кількість живонароджених склала 197 осіб , померлих -950.

В загальній структурі населення громади переважає міське населення, сконцентроване у місті Слов'янськ та селищах міського типу (селище Суханівка, селище Билбасівка, селище Мирне), решта населення громади відноситься до сільського (село Торець).

Протягом 2020-2025 років на території Слов'янської міської територіальної громади спостерігається тенденція до зменшення чисельності постійного населення. Показник загальної смертності є високим, що значною мірою зумовлено старінням населення, захворюваннями, які можуть мати

відношення до забруднення довкілля. Серед захворювань слід виділити захворювання органів дихання (хронічний бронхіт та астма, туберкульоз), а також інфекційні захворювання та новоутворення, захворювання системи кровообігу.

Станом на 01.10.2025 рік в КНП СМР «ЦПМСД Слов'янська» було задекларовано 69 549 осіб, в т.ч. працездатного населення 39 117 осіб. Показник захворюваності склав 5048,4 (виявлено вперше за 9 міс. 2025 року 3682 випадків захворювань) на 100 тис. населення.

В структурі захворюваності за цей період перше місце також посідають хвороби системи кровообігу - показник становить 1124,3 (820 випадків), в т.ч. гіпертонічна хвороба (всі форми)-1007,8 (735 випадків), ішемічна хвороба серця-597,8 (436 випадки), цереброваскулярні хвороби-97,3 (71 випадок). Друге та третє місце за чисельністю випадків посідають хвороби органів дихання (показник становить 1264,2, за рахунок гострих респіраторних захворювань) та хвороби ендокринної системи, розлади харчування, порушення обміну речовин -341,4 (249 випадків), у т.ч. цукровий діабет-261,9 (191 випадок).

По іншим класам хвороб показники захворюваності становлять: новоутворення-91,9 на 100 тис. населення, деякі інфекційні та паразитарні хвороби-83,6 на 100 тис. населення, хвороби крові, кровотворних органів і окремі порушення із залученням імунного механізму-27,4 на 100 тис. населення, хвороби органів травлення-318,1 на 100 тис. населення, хвороби нервової системи-61,7 на 100 тис. населення, хвороби кістково-м'язової системи та сполучної тканини-290,7 на 100 тис. населення, хвороби сечостатевої системи-113,8 на 100 тис. населення, травми, отруєння та деякі інші наслідки дії зовнішніх причин-91,9 на 100 тис. населення.

За 2024 рік в межах Слов'янської міської територіальної громади померло 1034 мешканця, показник смертності склав 1417,91 на 100 тис. населення, серед працездатного населення-174 особи (показник 433,83 на 100 тис. населення). Перше місце в структурі смертності посідають хвороби системи кровообігу-720 осіб (показник 987,33 на 100 тис. населення), за рахунок ішемічної хвороби серця (всі форми)-показник склав 788,49, на другому місці – злоякісні новоутворення-показник становить 234,49 (померло 171 особа), на третьому-травми та отруєння-68,56 (50 осіб). Серед працездатного населення-перше місце в структурі смертності посідають також хвороби системи кровообігу-показник 187,0 на 100 тис. населення (75 осіб), за рахунок ішемічної хвороби серця (всі форми)-показник склав 134,64, на другому місці-злоякісні новоутворення-показник становить 69,81 (померло 28 осіб), на третьому-травми та отруєння-67,32 (27 осіб).

За 9 міс. 2025 року в межах Слов'янської міської територіальної громади померло 818 мешканця, показник смертності склав 1176,15 на 100 тис. населення, серед працездатного населення-129 осіб (показник 329,78 на 100 тис. населення). В структурі смертності на першому місці посідають хвороби системи кровообігу - показник 852,64 на 100 тис. населення (593 особи), в т.ч. за рахунок ішемічної хвороби серця (всі форми)-510 осіб (показник склав 788,49 на 100 тис.

населення), на другому місці-злоякісні новоутворення-показник становить 169,66 (померло 118 осіб), на третьому-травми та отруєння- 57,51 на 100 тис. населення (40 осіб). Серед працездатного населення за кількістю випадків перше місце в структурі смертності займають також захворювання системи кровообігу – показник 177,6 на 100 тис. населення (46 осіб), за рахунок ішемічної хвороби серця (всі форми)- показник склав 79,25, на другому місці – травми та отруєння – 66,47 (26 осіб), на третьому - злоякісні новоутворення – показник становить 53,69 (померла 21 особа).

Станом на 01.10.2026 згідно з інформацією наданою Слов'янською міською військовою адміністрацією в межах Слов'янської міської територіальної громади задекларовано населення 58355 осіб, з них діти - 6848.
Станом на 01.01.2026 показник захворюваності по Слов'янській міській територіальній громаді становить 230,6 на 100 тис. населення. Показник смертності за 9 міс. 2026 р. склав 1095,5 на 100 тис. населення, серед працездатного населення-375,96 на 100 тис. населення. За чисельністю випадків переважають хвороби серцево-судинної системи - 127,88 на 100 тис.; травми та отруєння становлять 89,5 на 100 тис.осіб; захворювання органів травлення - 61,38 на 100 тис. осіб.

Медична допомога мешканцям Слов'янської міської територіальної громади та прилеглих територій, внутрішньо переміщеним особам, евакуйованим особам в умовах воєнного стану в Україні надається 3 комунальними некомерційними підприємствами охорони здоров'я, а саме: КНП СМР «Міська клінічна лікарня м. Слов'янська», КНП СМР «Стоматологічна поліклініка м. Слов'янська», КНП СМР «Центр первинної медико санітарної допомоги м. Слов'янська». Фінансування підприємств здійснюється за рахунок бюджету громади та коштів, отриманих від Національної служби здоров'я України за Програмою медичних гарантій.

Зміна вікової структури населення, зниження якості та тривалості життя є наслідком багатьох економічних, соціальних та екологічних факторів, серед яких забруднення довкілля займає значне місце. Високий рівень забруднення атмосферного повітря – один з основних факторів підвищення ризику смертності та захворюваності населення.

Заходи Програми спрямовані на підтримку соціально незахищених верств населення, покращення стану здоров'я та умов життя і діяльності населення Слов'янської міської територіальної громади.

Аналіз поточного стану навколишнього середовища, в тому числі здоров'я населення, дозволив виявити основні проблеми, що стосуються території Слов'янської міської територіальної громади.

Для визначення найгостріших проблем та реальних можливих шляхів їх вирішення на рівні місцевої влади доцільно провести SWOT-аналіз:

Таблиця SWOT - аналізу

Сильні сторони	Слабкі сторони
• Концентрація покладів природних корисних копалин • Промислові підприємства • Ресурсна база для розвитку агропромислового виробництва • Культурна спадщина та природний і рекреаційний потенціал, як база для розвитку туризму • Потенціал населення	• Негативні демографічні тенденції • Безробіття • Брак кваліфікованих кадрів • Високий ступінь зносу систем житлово-комунального господарства та житлового фонду • Відсутність альтернативного джерела водопостачання для населення та галузей економіки • Поширеність соціально небезпечних хвороб • Значне забруднення довкілля, у тому числі через істотне техногенне навантаження на нього • Слабкість системи забезпечення особистої безпеки жителів, у тому числі в умовах бойових дій
Можливості	**Загрози**
• Завершення військового конфлікту • Реалізація проєктів міжнародних організацій, залучення міжнародної технічної допомоги • Успішне впровадження загальнодержавних галузевих реформ • Диверсифікація ринків збуту через реалізацію положень Угоди про асоціацію з Європейським Союзом • Зняття мораторію на продаж земель сільськогосподарського призначення • Розвиток інноваційної системи безпеки • Розбудова системи цивільного захисту • Формування системного підходу управління відходами	• Ескалація бойових дій / «заморожування» військового конфлікту / збереження ситуації, яка склалася • Подальше падіння інвестиційної привабливості регіону • Втрата конкурентоспроможності провідних секторів економіки • Недофінансування інвестиційних проєктів • Подальше погіршення демографічної ситуації • Підвищення соціальної напруженості

SWOT-аналіз є дієвим інструментом для прийняття стратегічних, коротко- та довгострокових управлінських рішень щодо подальшого удосконалення документу державного планування з урахуванням місцевих особливостей. Виявлені при проведенні SWOT-аналізу слабкості, можливості і загрози можуть бути використані при прийнятті стратегічних коротко- та довгострокових управлінських рішень.

Відмова від затвердження документу державного планування залишає невирішеною проблеми з покращення рівня безпеки і добробуту громадян; високого ступеня зносу систем житлово-комунального господарства та житлового фонду, збереженням ландшафтного та біотичного різноманіття.

Якщо документ державного планування не буде затверджений, слід очікувати погіршення екологічного стану довкілля, якості життя та стану здоров'я населення Слов'янської міської територіальної громади.

3. Характеристика стану довкілля та умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я на територіях, які ймовірно зазнають впливу (за адміністративними даними, статистичною інформацією та результатами досліджень)

Програма економічного і соціального розвитку Слов'янської міської територіальної громади на 2027 рік спрямована на посилення соціально-гуманітарної, економічної, просторової згуртованості громади, підвищення рівня безпеки і добробуту громадян шляхом задоволення потреб територіальної громади у відновленні інфраструктури та модернізації економіки, забезпечення якості та загальної доступності публічних послуг, ефективного використання внутрішнього потенціалу території, розвитку системи демократичного, децентралізованого та інклюзивного багаторівневого врядування.

Вплив на навколишнє природне середовище, у тому числі на здоров'я населення, при впровадженні заходів може мати позитивні наслідки. Реалізація заходів Програми при існуючому стані спрямована на покращення соціально-економічних умов життя населення і діяльності громади. На основі аналізу заходів Програми можна зробити такі висновки щодо ймовірних наслідків для довкілля, умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я на територіях, які ймовірно можуть зазнати впливу від реалізації заходів Програми:

атмосферне повітря – утримання та технічне обслуговування модульних котелень; утримання та технічне обслуговування підвідних газопроводів; дозволять знизити навантаження на атмосферне повітря, за рахунок зменшення витрат палива;

водні ресурси – негативні наслідки не очікуються;

відходи – наслідки позитивні; стале управління відходами, у тому числі відходами від руйнувань (санітарне очищення території місць загального користування, в т.ч. ліквідація несанкціонованих звалищ та місць скупчення побутових відходів)

земельні ресурси – негативний вплив не очікується;

біорізноманіття – наслідки позитивні: збереження, моніторинг стану та забезпечення відновлення довкілля (регулювання чисельності безпритульних тварин гуманними методами);

рекреаційні зони та культурна спадщина – наслідки позитивні: здійснення заходів з евакуації матеріальних та культурних цінностей на період дії воєнного стану; утвердження української національної та громадянської ідентичності, розвиток української мови та патріотичного виховання; збереження історико-культурної спадщини, розвиток культури, спорту та зміцнення соціальної згуртованості громади; збереження, моніторинг стану, та забезпечення відновлення довкілля (Утримання регіонального ландшафтного парку "Слов'янський курорт);

населення та інфраструктура – наслідки позитивні: підвищення готовності громади до реагування на надзвичайні ситуації, ліквідації наслідків бойових дій та забезпечення ефективної взаємодії між органами влади, службами цивільного захисту, міжнародними партнерами й громадськістю; заходи з підготовки громади до життя в умовах складних ситуацій; забезпечення дій у сфері національної безпеки, правопорядку та протидії злочинності; удосконалення системи стратегічного, просторового та містобудівного планування розвитку громади; забезпечення доступності та якості освітніх послуг, підтримка творчого та інтелектуального розвитку дітей і молоді, у тому числі осіб з особливими освітніми потребами; підвищення якості життя осіб, які потребують соціальної, медичної, психологічної та реабілітаційної допомоги; забезпечення доступності та якості освітніх послуг, підтримка творчого та інтелектуального розвитку дітей і молоді, у тому числі осіб з особливими освітніми потребами; забезпечення доступності адміністративних та соціальних послуг, у тому числі шляхом розвитку цифрових сервісів; забезпечення доступності медичних, спортивних, культурних послуг для населення з урахуванням безпекових викликів; підтримка релокованих закладів освіти, охорони здоров'я, культури, спорту, соціального захисту населення, центрів надання адміністративних послуг та відновлення їх діяльності на території області після завершення бойових дій; забезпечення підтримки внутрішньо переміщених осіб, ветеранів війни та інших категорій населення шляхом розвитку сучасних сервісів і центрів підтримки; відновлення житлового фонду та забезпечення житлом населення, яке постраждало внаслідок збройної агресії, із дотриманням принципів доступності, інклюзивності та енергоефективності; відновлення та модернізація об'єктів критичної інженерної і транспортної інфраструктури громади із застосуванням сучасних технологій та принципів стійкості до безпекових ризиків; забезпечення захисту населення шляхом розвитку системи цивільного захисту, укриттів, оповіщення та організації евакуаційних заходів;

екологічне управління та моніторинг – негативних наслідків від впровадження заходів не очікується;

інше - забезпечення надійного та своєчасного оповіщення відповідних служб, посадових осіб та населення громади про загрозу виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій; виконання заходів протипожежної безпеки: придбання, пожежних кранів, вогнегасників, обслуговування їх, верифікація вентиляційних каналів, перевірка контурів заземлення, технічного обслуговування пожежної сигналізації та навчання з питань пожежної безпеки; утримання та поточний ремонт захисних споруд, встановлених на зупинках громадського транспорту та у місцях масового перебування людей;

Оскільки в Програмі передбачені заходи, спрямовані на охорону навколишнього середовища, забезпечення комфортних та безпечних умов для життя населення Слов’янської міської територіальної громади, то її реалізація з високою ймовірністю має забезпечити позитивний вплив на довкілля і стан здоров’я та умови проживання населення.

Виникнення нових екологічних проблем, в тому числі ризиків впливу на здоров'я населення, в разі реалізації Програми не передбачається. Так само не передбачається негативний вплив на території з природоохоронним статусом.

4. Екологічні проблеми, у тому числі ризики впливу на здоров'я населення, які стосуються документа державного планування, зокрема щодо територій з природоохоронним статусом (за адміністративними даними, статистичною інформацією та результатами досліджень)

Екологічна ситуація на території громади характеризується відносною стабільністю показників, однак виникло багато проблем, які потребують вирішення.

Однією з найважливіших екологічних проблем Слов'янської територіальної громади є *забруднення атмосферного повітря*. Результати спостережень стану атмосферного повітря на території Слов'янської міської територіальної громади вказують, що на частині територій, незважаючи на обмеження, пов'язані з дією військового стану, зберігаються підвищені рівні забруднення, які обумовлені надходженням забруднюючих речовин в атмосферне повітря в основному внаслідок ведення активних бойових дій.

Існує проблема у сфері *управління відходами*, зокрема відповідно до інформації, яка отримана від Слов'янської міської військової адміністрації на території громади станом на 01.11.2026 року обліковано 6202,18 т відходів від руйнувань, що утворились у зв'язку з пошкодженням (руйнуванням) будівель та споруд внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій або проведенням робіт з ліквідації їх наслідків.

Крім того, високий рівень зносу систем водопостачання та водовідведення, в свою чергу, призводить до неекономного використання ресурсу та спричиняє загрозу *забруднення компонентів природи*.

Російська збройна агресія на сході України призвела до серйозних екологічних наслідків і у межах Слов'янської міської територіальної громади, які спричинили *погіршення стану підземних вод і водойм*; *затоплення площ і просідання грунту*; *погіршення стану ґрунтів*; *несанкціоноване розміщення відходів руйнувань*; *пошкодження або знищення об'єктів природно-заповідного фонду*. Все це, в свою чергу, прямо чи опосередковано є чинниками негативного впливу на *стан здоров'я та умови життя населення* громади.

Масштаби екологічних проблем громади не дають змоги говорити про загрозу *зміни клімату чи мікроклімату*, але негативний вплив на стан атмосферного повітря здійснюється.

В процесі реалізації Програми передбачено ряд заходів, спрямованих на зменшення прояву негативного впливу на навколишнє середовище і вирішення екологічних проблем локального характеру.

Негативний *вплив на здоров'я населеня* від впровадження заходів документа державного планування не очікується.

У Програмі не передбачається реалізація завдань, які можуть призвести до негативного впливу на існуючі *об'єкти природно-заповідного фонду.*

5. Зобов'язання у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативного впливу на здоров'я населення, встановлені на міжнародному, державному та інших рівнях, що стосуються документа державного планування, а також шляхи врахування таких зобов'язань під час підготовки документа державного планування

При проведенні СЕО проєкту Програми розглядались можливі шляхи вирішення екологічних проблем громади, що забезпечать досягнення цілей державної екологічної політики.

Цілі Програми кореспондуються із стратегічними цілями з охорони довкілля та охорони здоров'я населення, реалізовуватимуться відповідно до: *Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища», Закону України «Про природно-заповідний фонд України», Закону України «Про тваринний світ», Закону України «Про рослинний світ», Закону України «Про охорону культурної спадщини», Закону України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року»,*

Національного плану управління відходами до 2033 року, Плану управління річковим басейном Дону на 2025-2030 роки;

Паризької угоди, ратифікованої Законом України № 1469 від 14 липня 2016 року, та Конвенції про охорону дикої флори і фауни і природних середовищ існування в Європі, Директиви 2009/147/ЄС про охорону диких птахів, Директиви 2008/50/ЄС про якість атмосферного повітря, Директиви 98/83/ЄС про якість води, призначеної для споживання людиною, зі змінами й доповненнями, внесеними Регламентом (ЄС) №1882/2003 і Регламентом (ЄС) № 596/2009.

Екологічні проблеми	Цілі екологічної політики	Шляхи вирішення	Врахування в Програмі
Забруднення атмосферного повітря	чисте атмосферне повітря	- скорочення викидів у атмосферне повітря від автотранспорту, промислових підприємств, від комунальних підприємств (котельні тепло-енергопостачання)	частково враховано
Забруднення вод	якісні водні ресурси	- модернізація та відновлення мереж водопостачання та водовідведення;	частково враховано
Накопичення твердих побутових відходів	запроваджена система управління відходами	-ліквідація несанкціонованих сміттєзвалищ	враховано
Забруднення ґрунтів	невиснажені родючі ґрунти	-запобігання забрудненню земель будівельними матеріалами, склом, проникненню у ґрунт речовин, що змінюють природну концентрацію хімічних елементів та перевищують норму, сприяють розмноженню організмів небезпечних для людини, забруднюють геологічне середовище; -перед проведенням будь-яких робіт, пов'язаних з впливом на земельні ресурси	частково враховано

		будуть проведені вишукувальні роботи, в результаті яких визначиться необхідність зняття родючого шару ґрунту;	
Зменшення біологічного та ландшафтного різноманіття	відновлене біологічне та ландшафтне різноманіття	-запобігання зменшенню рослинності, деградації лісів, пасовищ, скороченню видової різноманітності; -збереження та збільшення площ наявних лісосмуг, пасовищ, відновлення біологічного та ландшафтного різноманіття; -запобігання порушенням структури і функціонування природних систем (ландшафтів);	Частково враховано
Ризик виникнення надзвичайних ситуацій природного і техногенного характеру	запроваджена система попередження надзвичайних ситуацій	-попередження надзвичайних ситуацій;	враховано

Враховуючи результати аналізу можна зробити висновок, що Програма відповідає цілям екологічної політики, встановленими на міжнародному, національному та регіональному рівнях, враховує більшість з них і пропонує комплекс заходів, спрямованих на їх виконання.

6. Опис наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, у тому числі вторинних, кумулятивних, синергічних, коротко-, середньо- та довгострокових (1, 3-5 та 10-15 років відповідно, а за необхідності - 50-100 років), постійних і тимчасових, позитивних і негативних наслідків

Ймовірні наслідки для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, від реалізації Програми зведені в таблиці 3.

Ймовірні наслідки для довкілля від реалізації Програми

Таблиця 3

Ймовірні наслідки	Негативний вплив			Пом'якшення існуючої ситуації
	Так	Ймовірно	ні	
Повітря				
1. Збільшення викидів забруднюючих речовин від стаціонарних джерел			●	+
2. Збільшення викидів забруднюючих речовин від пересувних джерел			●	
3. Погіршення якості атмосферного повітря			●	
4. Зміни повітряних потоків, вологості, температури або ж будь-які локальні чи регіональні зміни клімату			●	
Водні ресурси				
6. Збільшення обсягів скидів у поверхневі води			●	

7. Значне зменшення кількості вод, що використовуються для водопостачання населення			●	
8. Збільшення навантаження на каналізаційні системи та погіршення якості очистки стічних вод			●	+
9. Порушення гідрологічного та гідрохімічного режиму малих річок регіону			●	
10. Зміни обсягів підземних вод (шляхом відбору чи скидів або ж шляхом порушення водоносних горизонтів)			●	
11. Забруднення підземних водоносних горизонтів			●	
Відходи				
12. Збільшення кількості утворюваних твердих побутових відходів			●	+
13. Збільшення кількості утворюваних чи накопичених промислових відходів IV класу небезпеки			●	
14. Збільшення кількості відходів I-III класу небезпеки			●	
15. Спорудження еколого-небезпечних об’єктів поводження з відходами			●	
Земельні ресурси				
16. Порушення, переміщення, ущільнення ґрунтового шару			●	
17. Будь-яке посилення вітрової або водної ерозії ґрунтів			●	
18. Суттєві зміни в структурі земельного фонду, чинній або планованій практиці використання земель			●	+
19. Виникнення конфліктів від ухвалення цілей програми			●	
Біорізноманіття та рекреаційні зони				
20. Негативний вплив на об’єкти природно-заповідного фонду (зменшення площ, небезпечна діяльність на їх території тощо)			●	+
21. Зміни у кількості видів рослин або тварин, їхній чисельності або територіальному представництві			●	+
22. Порушення або деградацію середовищ існування диких видів тварин			●	+
Рекреаційні зони та культурна спадщина				
23. Будь-який вплив на кількість і якість наявних рекреаційних можливостей			●	+
24. Будь-який вплив на наявні об’єкти історико-культурної спадщини			●	+
25. Інші негативні впливи на естетичні показники об’єктів довкілля			●	

Населення та інфраструктура				
26. Суттєвий вплив на нинішню транспортну систему. Зміни в структурі транспортних потоків			●	
27. Необхідність будівництва нових об'єктів для забезпечення транспортних сполучень			●	
28. Потреби в нових або суттєвий вплив на наявні комунальні послуги			●	+
29. Появу будь-яких реальних або потенційних загроз для здоров'я людей			●	+
Екологічне управління та моніторинг				
30. Послаблення правових і економічних механізмів контролю в галузі екологічної безпеки			●	
31. Погіршення екологічного моніторингу			●	
32. Усунення наявних механізмів впливу органів місцевого самоврядування на процеси техногенного навантаження			●	
33. Стимулювання розвитку екологічно небезпечних галузей виробництва			●	
Інше				
34. Підвищення рівня використання будь-якого виду природних ресурсів			●	
35. Збільшення споживання значних обсягів палива або енергії			●	+
36. Суттєве порушення якості природного середовища			●	

На основі оцінок, представлених в таблиці 3, можна зробити такі висновки щодо ймовірних наслідків для довкілля від реалізації Програми:

Вплив на атмосферне повітря. В результаті реалізації Програми не передбачаються заходи, наслідки яких можуть призвести до збільшення викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря та погіршення його стану.

Вплив на водні ресурси. Програма не передбачає заходів спрямованих на збільшення обсягів скидів забруднених вод у поверхневі води, тому реалізація Програми не має призвести до погіршення стану водних ресурсів.

Відходи. Програма не передбачає впровадження заходів, що негативно вплине на довкілля.

Вплив на земельні ресурси. Внаслідок реалізації Програми не передбачається змін у рельєфі, поява таких загроз, як зсуви, селеві потоки, провали землі та інші подібні загрози.

Вплив на біорізноманіття та рекреаційні зони. В Програмі не передбачається реалізація заходів, які можуть призвести до негативного впливу на біорізноманіття.

Вплив на культурну спадщину. Реалізація Програми не має призвести до негативного впливу на наявні об'єкти історико-культурної спадщини.

Вплив на населення та інфраструктуру. Програма не передбачає появу нових ризиків для здоров'я населення Слов'янської міської територіальної

громади. Натомість Програма передбачає створення безпечних сприятливих умов проживання та соціальну підтримку населення Слов'янської міської територіальної громади.

Екологічне управління, моніторинг. Програма не передбачає послаблення правових і економічних механізмів контролю в галузі екологічної безпеки.

Кумулятивний вплив. Ймовірність того, що реалізація Програми призведе до таких можливих впливів на довкілля або здоров'я людей, які самі по собі будуть незначними, але у сукупності матимуть значний сумарний (кумулятивний) вплив на довкілля, не очікується.

На території Слов'янської міської територіальної громади при дотриманні та виконанні всіх передбачених комплексних заходів, що відповідають діючим нормативним вимогам, можливість виникнення кумулятивного впливу, який супроводжується негативними екологічними наслідками та понаднормативними викидами в атмосферне повітря забруднюючих речовин, не очікується.

Зміна клімату і мікроклімату в результаті реалізації Програми не очікується, оскільки відсутні причини, які призводять до їх зміни. Особливості кліматичних умов, які сприяють зростанню інтенсивності впливів планованої діяльності на навколишнє середовище, також відсутні.

Синергічні наслідки – сумарний ефект, який полягає у тому, що при взаємодії двох або більше факторів їх дія суттєво переважає дію кожного окремо компоненту - відсутні.

Таким чином, реалізація Програми не має супроводжуватися появою нових негативних наслідків для довкілля. Разом з тим, реалізація завдань на території Слов'янської міської територіальної громади несе позитивні ***довгострокові наслідки*** і може призвести до покращення рівня життя та безпеки населення громади, покращення екологічної ситуації на території громади.

7. Заходи, що передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування

Реалізація проєкту Програми потребує виконання заходів, що стосуються розвитку сфери забезпечення Слов'янської міської територіальної громади системами інженерної інфраструктури, ремонту вулично-дорожньої мережі, енергозбереження і раціонального використання природних ресурсів, виконання яких є невід'ємною складовою при створенні сприятливого в екологічному відношенні життєвого середовища.

Серед головних заходів, що мають безпосередній вплив на санітарно-гігієнічні умови проживання населення та забезпечують пом'якшення негативних (за наявності) наслідків реалізації проєкту Програми, можна виділити:

здійснення заходів енергозбереження шляхом модернізації обладнання теплового господарства;

подальший розвиток вулично-дорожньої мережі – ремонт існуючих вулиць, доріг та тротуарів;

розвиток інфраструктури комунальних господарств;

ландшафтний благоустрій з формуванням зелених насаджень загального призначення, формування локальних місць рекреаційного використання з їх благоустроєм та ландшафтною організацією;
заходи з утримання зелених насаджень, збереження ландшафтного та біотичного різноманіття.

Виконання заходів, передбачених Програмою, матиме позитивний вплив на складові довкілля, стан здоров'я та умови проживання населення, поліпшення загального екологічного та естетичного стану території громади.

8. Обґрунтування вибору виправданих альтернатив, що розглядалися, опис способу, в який здійснювалася стратегічна екологічна оцінка, у тому числі будь-які ускладнення (недостатність інформації та технічних засобів під час здійснення такої оцінки)

Програма розроблена на короткостроковий період та враховує стратегічні цілі, визначені вище зазначеними документами державного планування різних рівнів та ставить перед собою важливі завдання – відновлення економіки, соціальної та гуманітарної сфер, забезпечення належного функціонування інженерно-транспортної та комунальної інфраструктури, проведення цілеспрямованої містобудівної політики, дотримання екологічних стандартів, доступності спектра соціальних послуг, забезпечення гідних та безпечних умов життя та загального підвищення добробуту населення.

Програма спрямована на дотримання екологічних стандартів. Оцінка ймовірних наслідків для довкілля від реалізації Програми вказує на те, що реалізація заходів Програми не призведе до додаткового негативного впливу та навантаження на атмосферне повітря, стан водних об'єктів, ситуацію з управління відходами, земельними ресурсами, рекреаційними зонами та культурною спадщиною.

Найсприятливішим варіантом буде затвердження Програми.

При «*базовому сценарії*» можливий вплив на довкілля. При «*нульовому сценарії»*, якщо Програма не буде затверджена, то вплив на довкілля буде більш масштабним (можливе збільшення кількості та площ несанкціонованих звалищ, негативний вплив від відходів та зношених мереж на компоненти природи, погіршення санітарно-екологічної ситуації).

Оскільки Програма ґрунтується на узагальнених пріоритетних завданнях і заходах у сфері управління відходами, використання водних ресурсів, а також містить основні прогнозні напрямки розвитку на наступний період, *виправданими альтернативами* за умовами незатвердження Програми є виключне затвердження окремих місцевих цільових програм.

Під час підготовки звіту стратегічної екологічної оцінки визначено доцільність і прийнятність планованої діяльності і обґрунтування економічних, технічних, організаційних, державно-правових та інших заходів щодо забезпечення безпеки довкілля, а також оцінено вплив на навколишнє середовище, прогноз впливу на оточуюче середовище, виходячи із особливостей планованої діяльності з урахуванням природних, соціальних та техногенних умов.

Основним критерієм під час стратегічної екологічної оцінки Програми є її відповідність законодавству у сфері охорони навколишнього природного середовища України.

9. Заходи, передбачені для здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення

Значущі наслідки для довкілля, в тому числі для здоров'я населення, повинні відслідковуватися під час реалізації заходів Стратегії, зокрема, з метою виявлення непередбачених несприятливих наслідків і вжиття заходів щодо їх усунення.

Моніторинг здійснюється з метою виявлення наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, забезпечення здійснення заходів із запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування, а також у разі виявлення негативних наслідків, не передбачених звітом про стратегічну екологічну оцінку, вжиття заходів для їх усунення.

Моніторинг базується на розгляді цільових показників та аналізі досягнення запланованих результатів. Перелік запропонованих для даної Стратегії *цільових екологічних показників:*

«Нейтральний результат» (співвідношення значення показника року впровадження Стратегії до його значення у попередньому році, у %, = 100%) або «Позитивний результат» (співвідношення значення показника року впровадження Стратегії до його значення у попередньому році, у %, < 100).

Ключові індикатори та показники здійснення моніторингу наслідків виконання Стратегії

Таблиця 4

	Назва індикатора	Екологічні показники	Одиниці виміру	Джерело даних
1	Забруднення атмосферного повітря	викиди в атмосферу від стаціонарних та пересувних джерел	т на рік	«Донецький обласний центр контролю та профілактики хвороб МОЗ України»
2	Зміна клімату	викиди найпоширеніших забруднюючих речовин (оксид вуглецю, діоксид азоту та сірки) в атмосферне повітря	мг/м^3	Донецький регіональний центр з гідрометеорології
3	Забруднення водних ресурсів	стан поверхневих водойм (перевищення гранично допустимих концентрацій (ГДК)шкідливих речовин)	мг/дм^3	Сіверсько-Донецьке басейнове управління водних ресурсів
		якість питної води з централізованих джерел водопостачання	од	«Донецький обласний центр контролю та

		(кількість проб якості питної води з централізованих джерел водопостачання, що не відповідають санітарним нормам),		профілактики хвороб МОЗ України»
		обсяги скидання стічних вод у поверхневі водні об’єкти (каналізаційну мережу)	$м^3$/рік	Сіверсько-Донецьке басейнове управління водних ресурсів
4	Стан ґрунтів	якість ґрунтів (перевищення гранично допустимих концентрацій (ГДК)шкідливих речовин)	мг/кг	«Донецький обласний центр контролю та профілактики хвороб МОЗ України»
		перевищення показників за санітарно-хімічними дослідженнями та мікробіологічними дослідженнями (кількість проб якості ґрунтів, що не відповідають санітарним нормам)	од	«Донецький обласний центр контролю та профілактики хвороб МОЗ України»
5	Зміни стану здоров’я	природний приріст,	осіб	Слов’янська міська військова адміністрація
		скорочення	осіб	Дані органів місцевого самоврядування
		захворюваність	осіб	Дані органів місцевого самоврядування
		смертність	осіб	Дані органів місцевого самоврядування

У процесі проведення моніторингу рекомендується особливу увагу приділити: *порівнянню фактичного стану компонентів довкілля з минулорічними показниками* на території громади, *порівнянню захворюваності населення* з минулорічними показниками. У разі виявлення перевищень минулорічних показників провести аналіз на предмет зв’язку з реалізацією заходів Стратегії.

Відповідно до ст.17 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» *замовник* у межах своєї компетенції здійснює моніторинг наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров’я населення, оприлюднює його результати на своєму офіційному веб-сайті у мережі Інтернет, вносить до Єдиного реєстру стратегічної екологічної оцінки та, у разі виявлення непередбачених звітом про стратегічну екологічну оцінку негативних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров’я населення, вживає заходів щодо їх усунення.

Заходи передбачені для здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров’я населення будуть *виконуватись з врахуванням безпекової складової* .

10.Опис ймовірних транскордонних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення (за наявності)

Враховуючи географічне місце розташування Слов'янської міської територіальної громади на значній відстані від меж сусідніх держав, ймовірні транскордонні наслідки на довкілля, у тому числі для здоров'я населення відсутні.

11.Резюме нетехнічного характеру інформації, передбаченої пунктами 1-10 цієї частини, розраховане на широку аудиторію

Програма економічного і соціального розвитку Слов'янської міської територіальної громади на 2027 рік (далі – Програма) є документом державного планування місцевого рівня.

Головна мета Програми – посилення соціально-гуманітарної, економічної, просторової згуртованості громади, підвищення рівня безпеки і добробуту громадян шляхом задоволення потреб територіальної громади у відновленні інфраструктури та модернізації економіки, забезпечення якості та загальної доступності публічних послуг, ефективного використання внутрішнього потенціалу території, розвитку системи демократичного, децентралізованого та інклюзивного багаторівневого врядування.

Стратегічні цілі Програми:

Ціль1.Ефективне управління громадою в умовах безпекових, гуманітарних та екологічних викликів.

Ціль2. Збереження та розвиток людського капіталу, зміцнення соціальної згуртованості та підвищення якості життя населення.

Ціль3.Стабілізація та розвиток економіки громади як основа післявоєнного відновлення та сталого розвитку.

Заходи Програми відповідають цілям документів державного планування регіонального та місцевого рівня зокрема у сфері збалансованого природокористування, управління відходами, санітарного очищення, утримання та покращення фітосанітарного стану, збереження довкілля.

В процесі аналізу поточного стану навколишнього середовища були використані статистичні дані та офіційні дані державних установ та органів виконавчої влади, що реалізують державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища та реалізують державну політику у сфері охорони здоров'я. Відповідно до аналізу наданої інформації можна зробити висновки про те що у межах громади існує ряд проблем, зокрема: *погіршення стану підземних вод і водойм*; *затоплення площ і просідання грунту*; *погіршення стану ґрунтів*; *несанкціоноване розміщення відходів руйнувань*; *пошкодження або знищення об'єктів природно-заповідного фонду.* Левова частка цих проблем є наслідками Російської збройної агресії яка призвела до серйозних екологічних наслідків у межах Слов'янської міської територіальної громади.

Впровадження заходів Програми, спрямованих на економне використання енергоресурсів та зменшення навантаження на атмосферне повітря, створить умови для покращення стану довкілля, життєдіяльності населення та стану його

здоров’я на території громади. Реалізація Програми не має супроводжуватися появою нових негативних наслідків для довкілля. Разом з тим, реалізація багатьох заходів Програми може призвести до покращення екологічної ситуації.

Ймовірність того, що реалізація Програми призведе до таких можливих впливів на довкілля або здоров’я людей, які самі по собі будуть незначними, але у сукупності матимуть значний сумарний (кумулятивний) вплив на довкілля, відсутня.

В результаті проведення цільового аналізу планованих завдань щодо їх відповідності цілям охорони довкілля, визначених на місцевому рівні, було виявлено необхідність прийняття Програми. В інтересах ефективного та сталого розвитку Слов’янської міської територіальної громади, підвищення якості та безпеки життя населення найсприятливішим варіантом буде затвердження запропонованої Програми.

Відповідно до статті 17 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» *замовник* у межах своєї компетенції *здійснює моніторинг* наслідків виконання документа (Програми) для довкілля, у тому числі для здоров’я населення, оприлюднює його результати на своєму офіційному веб-сайті у мережі Інтернет та, у разі виявлення непередбачених звітом СЕО негативних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров’я населення, вживає заходів щодо їх усунення.

Транскордонний вплив від планованої діяльності на довкілля, у тому числі для здоров’я населення не очікується.

З огляду на зазначене можна стверджувати, що в цілому Програму розроблено з урахуванням ймовірних впливів на довкілля. Впровадження заходів Програми буде сприяти покращенню стану навколишнього середовища, умов життя та стану здоров’я населення Слов’янської міської територіальної громади.

Т.в.о. директора
ДП «Східноукраїнський екологічний інститут» Олексій КИРИЦЯ

Начальник проектного відділу
ДП «Східноукраїнський екологічний інститут», експерт з частини захисту навколишнього природного середовища і санітарно-епідеміологічного благополуччя Наталя ПАНКОВСЬКА

ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Закон України «Про стратегічну екологічну оцінку». – Режим доступу: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2354-19.

2.Указ Президента України від 30 вересня 2019 року № 722/2019 «Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року». – [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/722/2019#Text

3.Протокол про стратегічну екологічну оцінку до Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_b99.

4. Про затвердження Методичних рекомендацій із здійснення стратегічної екологічної оцінки документів державного планування: наказ Міністерства екології та природних ресурсів України від 10.08.2018 № 296. – Режим доступу: https://menr.gov.ua/files/docs/nakazy/2018/nakaz_296.pdf.

5.Національна Стратегія управління відходами в Україні до 2030 року, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 8 листопада 2017 р. № 820-р.

6. Статистична інформація. Навколишнє середовище. – Режим доступу: http://donetskstat.gov.ua/statinform1/environment.php.

7. Державна служба статистики – Режим доступу: https://www.ukrstat.gov.ua/

8.The Emerald Network Viewer – Режим доступу: https://emerald.eea.europa.eu/

9.Марушевський Г. Б. Стратегічна екологічна оцінка: методичний посіб. К.: Проект РЕОП, 2015. – 95 с.

10. Карамушка В. І. Екологічна збалансованість стратегічних ініціатив і проектів (інтегрування довкільних аспектів у стратегічне планування та проекту діяльність): практичний посіб. К.: К.І.С., 2012. – 138 с.

11. Смарагдова мережа Донецької області, Харків, 2018, 103 с.

12. Стратегія розвитку Донецької області на період до 2027 року.

13. Екологічний паспорт Донецької області за 2024 рік, 234 с.

14. Щорічна доповідь про стан навколишнього природного середовища в Донецькі області у 2024 році, 183 с.